

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Om Latinunderviisningen

i

Odense Cathedralsskole.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Odense Cathedralsskole

i September 1842.

Lærdarius Cathedralsskoles Bibliothek.

Odense.

Trykt i Zempels Bogtrykkerie.

F o r e r i n d r i n g .

En af de vigtigste Fordele for Underviisningen i de lærde Skoler, som Sagfordelingen til de ved Skolen ansatte Lærere kan yde fremfor Klassefordelingen, maa med Grund søges i den større Conseqventz i Underviisningsmetboden, den større indre Eenhed i Sagets materielle og formelle Behandling, hvorved Disciplens Fremgang nødvendig maa vinde Betydeligt saavel i Omfang, som i Grundighed, under Forudsætning af, at Læreren i Saget selv besidder den fornødne videnskabelige Dygtighed og den rigtige Underviisningsmethode i det ham ene igjennem samtlige Skolens Klasser betroede Sag. Opnaaelsen af denne Fordeel for Skoleunderviisningen, som Sagfordelingen kan medføre, er forbunden med flere Vanskeligheder, hvilke ved Lærernes nærværende Stilling ikke kunne undgaaes, naar en forholdsmæssig Fordeling af Disciplens Underviisningstid til de Sag, han skal lære, endog kun nogenlunde skal iagttages, og de ved Skolen ansatte Læreres Dygtighed for de forskjellige Underviisningsfag skal tilbørlig benyttes, og Skolearbeidets Besværlighed nogenlunde ligelig fordeles imellem Lærerne. Dette vil ingen erfaren Skolemand nægte, ligesaa lidt som at Lovedsfagene i de lærde Sko-

ler: de døde Sprog, Modersmaalet, Religion, Historie og Mathematik kræve, i det Mindste naar Underviisningen skeer samtidig i 5 særskilte Underviisningsværelser, saamange ugentlige Timer, at de, med det for Tiden tilstaaede Lærerpersonele, enten aldeles ikke eller vanskeligt kunne besrides af een Lærer, især naar Skolens øvrige Lærerpersonales individuelt forskjellige, og desværre altfor ofte afværlende Dygtighed gjør det nødvendigt, at Lærerne i Hovedsagene tillige maae overtage et eller andet af de til den humanistiske Dannelse i Skolerne henhørende Sag: de levende Sprog og Naturvidenskaberne samt de mekaniske Særdigheder, hvilket neppe nogensinde, efter Adjuncternes Stilling og hyppige Skifte, i de offentlige lærde Skoler vil kunne undgaaes, saalænge ingen speciel Prøve for de vordende Adjuncter er befalet, og Skolens Rector altsaa kun høist sjældent, naar han skal tilbørlig varetage Underviisningens Tarv, kan benytte den ham ved Adjuncters Ansættelse givne Tilladelse til at tildele den nye Adjunct det eller de Sag, som med Hensyn til at benytte Sagfordelingens Fordele kunde være ønskeligt. Men uagtet en gennemført Udførelse af Sagfordelingen til de ved de offentlige lærde Skoler ansatte Lærere er for Tiden forbunden med store Vanskeligheder, vil og bør man dog stræbe at benytte dens Fordele, saavidt Omstændighederne tillade det, og Skolens Bestyrer har altid Grund til at vente, at hans Medlærere dertil villig staae ham bi. Saaledes er det lykkes mig ved denne Skole for Tiden at benytte Sagfordeling til een Lærer igjennem hele Skolen i Historie og Geographie, Mathematik, Hebraisk, Tydsk og Fransk; til 2 Lærere i Dansk og Religion. 3 Latin og Græsk er Underviisningen i de 2 nederste Klasser under 1 Lærer for hvert Sag; i de 2 øverste ville derimod Omstændighederne for Tiden ikke

tillade at overdrage disse Sag hvert til sin Lærer, hvilket, selv om de, som forhen i min Embedstid har været Tilfældet, tillode det, dog kunde have sine Betænkeligheder med Hensyn til, at naar Vacance indtraf i en af disse Lærerpøster, kunde Underviisningen i et af disse Sag let komme til at lide for meget under Vacancen. Men er nu en fuldkommen Gjennemførelse af Sagfordelingen i de offentlige lærde Skoler som oftest forbunden med store Vanfæligheder og med Hensyn til Latin kan anses umulig, saa maa det være høist magtpaaliggende, især ved dette i de lærde Skoler saa vigtige Sag, saavidt muligt, ved en efter en fast og af Latinlærerne efter omhyggeligt Overlæg aftalt Plan at sørge for, at de Ulemper som ved dets Fordeling til flere Lærere kunde forvoldes, forebygges. Saaledes er denne korte Fremstilling af Latinunderviisningen i Odense Cathedralskole fremkommen, som for en Deel er foranlediget derved, at det ved at optage Prof. Madvigs Grammatik i Skolen var blevet nødvendigt, saalange det forventede Udtag af den til Brug for de 2 nederste Klasser ikke er udkommet, at bestemme saa nøiagtigt som muligt, hvad der af den ansaaes nødvendigt at lære i enhver af Skolens Klasser. Ved at offentliggjøre denne imellem vedkommende Lærere aftalte Plan for Latinunderviisningen, har man troet at opnaae et saavel for Skolen selv, som for de Forældre, der ved privat Underviisning hjemme ønske at forberede deres Børn til at indtræde i en af Skolens høiere Klasser, vigtigt Bicmeed. Disse ville nu kunne erfare det Maal, som i denne Skole opstilles for enhver Klasse i Latinen, ligesom de ved det i forrige Aar udgivne Program om den historiske Underviisning ville kunne erfare saavel Metboden, som det for hver Klasse bestemte Penjum i Historien; og da de endvidere af de Pro-

grammerne aarligen vedheftede Efterretninger om, hvad der i hvert Sag er foretaget i hver Klasse, kunne komme til Kundskab om de øvrige Sag, saa vil det blive dem muligt at erfare, hvad der i hver Klasse fordres af Disciplene.

Det er derfor, at disse Efterretninger i Særdeleshed anbefales til deres Opmærksomhed, som agte at benytte denne Skoles Underviisning. De egentlige Skolemænd ville i samme ikkun finde en Beretning om, hvorledes man her søger at lempe de Ulemper, der ere uadskillige fra Skoles underviisningen, som fra enhver menneskelig Indretning, saa at dens Hovedmaal, efter de for enhver offentlig lærd Skole specielle og jevnlig afværlende Omstændigheder, paa bedste Maade kan opnaaes.

Om Latinunderviisningen i Odense Cathedralsskole.

Det lader sig vel ikke benægte, at skal Sprogunderviisningen i en lærd Skole føre til det tilsigtede Maal, da bør den være anlagt efter en bestemt Plan hele Skolen igjennem. Navnlig gjælder dette om det Sprog, der for Diebliffet indtager og vel i lang Tid endnu vil komme til at indtage den øverste Plads iblandt de lærde Skolers Underviisningsgjenstande, nemlig det Latinske. Dersom virkelig den sidste Opgave for den humanistiske Underviisning skal være: at de gamle Sprog skulle være det Dannelesmiddel, hvorved de Unge fortrinlig skulle vænnes til en klar og skarp Tænkning og den deraf betingede Correcthed og Lethed i Udtryksmaaden, da ansee vi det for at være af højeste Bigtighed, at Latinunderviisningen hele Skolen igjennem bærer Præg af, at den paa ethvert Stadium er bleven sig sin Opgave bevidst. Denne Skoles Latinlærere have derfor omhyggeligt drøftet denne Gjenstand imellem sig; de ere i Forening komne til den Erkjendelse, at de bør stræbe hen til, at Underviisningen i dette Sprog bliver anlagt saaledes, at der er indre Eenhed i den, hvorved de forstaae, at de samme Grundfættninger gjen-

nemføres over hele Skolen; og at der tillige er ydre Eenhed, ved hvilken de især tænke paa, at de enkelte Klassers Underviisning er indrettet paa en saadan Maade, at den høiere organisk kan slutte sig til den lavere. De ansee dette ikke blot for at være en Fordring, som en lærd Skole i og for sig kan gjøre til dem, især i vore Dage, da hele Livet kommer til en større Besindelse af sig selv, men ogsaa at det maa være Lærere og Disciple i lige Grad magtpaaliggende, at deres forenede Arbeide understøttes af den Magt, der ligger i en vel overveiet Plan og i Beskræbelsen for at kunne frembringe et organisk Heelt. Endstjondt vi ere af den Formening, at ogsaa Hensyn til de Fordringer, som Examen Artium opstiller, anbefaler en planmæssigere Underviisning end den, der hidtil har kunnet tilveiebringes ved denne Skole, hvor dette Fag maatte fordeles til mange Lærere, af hvilke flere kun vare ansatte her i kort Tid, saa ere de nysaanførte Grunde dog os de overveiede. Endelig troe vi, at det kan være Forældre af Vigtighed at vide, hvad der kræves af Disciplene i hver Klasse, for at den private Forberedelse kan tillempe i Overeensstemmelse med Skolens Plan; og derfor have vi udbedet os Rectors Tilladelse til at de Udviklinger, vi i det Følgende fremsætte, maa optages i Programmet for denne Skole i indeværende Aar.

Det ligger i Sagens Natur, at vi henvende vort Blik paa, hvad det endelige Resultat af den latinske Underviisning i Skolen skal være, og altsaa bestemme, hvorvidt vi troe, at Underviisningen maa bringe det med de Disciple, der skulle erklæres for at være modne til Academiet. Denne Modenhed er, efter vor Formening, betinget jaavel af hvormeget

Disciplene have læst, som af paa hvilken Maade de have opfattet og tilegnet sig det, samt hvorledes de kunne anvende det Læste.

Vi formene da, at der bør fordres af en moden Dimittend, hvad det Skriftlige angaaer: at han skal kunne skrive, uden Hjælpemidler, en Oversættelse fra Dansk paa Latin og fra Latin paa Dansk af et for hans Udviklingsstrin passende Stykke af rhetorisk, filosofisk eller historisk Indhold, uden væsentlige Feil imod Sprogets Grammatik og Mand. Vi forklare dette videre ved, at der fordres ikke blot en fuldstændig Sikkerhed i det Mechaniske og Schematiske af Grammatiken, men ogsaa en saadan Modenhed og almindelig Indsigt, at Disciplen med nogenlunde Lethed, Færdighed og Præcision kan fuldføre det ham forelagte Arbejde. Endskjøndt vi erkjende, at der netop hvad dette Punkt angaaer kan finde nogen Forskjellighed Sted, saa troe vi dog, at man i intet Væsentligt bør stille Fordringerne lavere, end vi her have gjort.

Hvad det Mundtlige angaaer, mene vi, at Disciplen ei alene bør kunne gjøre Rede for de Forfattere, der ere gjenneemgaaede i Skolen, men ogsaa besidde en saadan almindelig Kundskab til Latinen, at han kan oversætte og forstaae en for hans Udvikling passende Forfatter, han ei før har læst. Med Hensyn til det Første bør Dimittenden kunne give en sikker og correct Tydning; ved sikker forstaae vi, at Disciplen er vis paa, hvad ethvert Udtryk betyder i og for sig, og hvad det betyder paa det givne Sted; ved correct, at de danske Udtryk ere adæqvate eller de rette betegnende for de latinske. Men vi henregne til Tydningen naturligvis først Oversættelse, dernæst Forklaring af det Gram-

matikalste, saavel med Hensyn til de enkelte Ord, som til hele Sætningen; og tillige Bekjendtskab med de for at forstaae Stedet nødvendige historiske og antiqvariske Oplysninger.

Gaae vi nu over til det, som ikke er læst før af Discipulen, da mene vi af Dimittenden at kunne fordrø, at han med nogenlunde Lethed og Færdighed skal kunne oversætte og forstaae et Sted af en latinisk Prosaist, hvor Indholdet ikke lægger særegne Vanskeligheder i Veien.

Vi have ovenfor antydet, at vi ved disse Bemærkninger ikke egentligt have havt Examen Artium for Die, skjøndt Hensyn til den ikke aldeles kan udelukkes. Sedt vi derfor opstille de nysansførte Fordringer angaaende den Modenhed og Indsigt, som bør findes hos Dimittenden, er det blevet os klart, at denne ikke kan naaes, uden at Dimittenden har læst et vist Quantum af latinske Forfattere. Dette Quantum kan neppe indskrænke sig til de tarvelige Fordringer, Forordningen af 10 August 1818 antager som Minimum; den har ogsaa selv tilkjendegivet, at den kun anseer dette Minimum som den udelukkende Betingelse, uden hvilken Ingen kan stedes til Examen Artium, og at den venter, at de Begavede gaae videre. I Følge heraf troe vi, at en Dimittend bør have læst af

Historisk Latin:

Cæsar de bello Gallico 3 à 4 Bøger, Sallusts Jugurtha eller Catilina, Livius 2 Bøger, og, hvor Umstændighederne tillade det, Noget af Tacitus.

Dratorisk Latin:

Ciceros Taler henved 100 Capitler.

Philosophisk eller rhetorisk Latin:

Cicero de oratore 2 Bøger eller Quæst. Tuscul.

3 Bøger eller de officiis 3 Bøger, og, hvor Omstændig-
hederne tillade det, Noget af Philosophen Seneca.

Som Overgang fra det oratoriske til det philo-
sophiske Latin Vælius eller Cato.

Poetisk Latin:

Virgils Æneis eller Georgica 2 à 3 Bøger.

Ovids Metamorphoses 2 Bøger.

Horats's Satirer eller Breve,

Ars poetica,

2 à 3 Bøger af Dberne.

1 Comedie af Terents.

Førat kunne udføre den her lagte Plan, have Latin-
lærerne ved denne Skole, som har det Held for Diebliffet
at bestaae af 5 Klasser, af hvilke de tvende: 3A og 3B
ere beregnede hver paa eet Aar, overseiet og antaget føl-
gende Fremgangsmaade ved Latinunderviisningen.

Første Klasse

er beregnet paa et toaarigt Cursus, da Disciplene i denne
Klasse nødvendigiis maae deles i tvende Afdelin-
ger, med hvilke der maa læses særskilt i de samme Timer.
I det nu Latinunderviisningen fordeles paa fire Halv-
aar, have vi tænkt os den saaledes:

I første Halv aar læses af Madvigs Gramma-
tik § 1=2, af Bogstavlæren § 3=4 og § 6, dog med Und-
tagelse af Anmærkningerne; Bøiningslæren Cap. 1=2
samt Declinationerne (Cap. 3=8); dog forbigaaes det,
der er trykt med smaa Bogstaver. Af § 39 medtages
kun det Allernødvendigste. § 40=43 og Cap. 9 forbi-
gaaes. Af Cap. 10 læses § 56=58a (incl.) samt § 60=
62. Af Cap. 13 læses § 93=98 samt af Cap. 14 § 108.

Hertil slutter sig, hvad der læses i Borgens Latinske

Læsebog for de første Begyndere, nemlig No. 1=17 (incl.)

Naar Discipelen har vel indprentet sig et Stykke af Læsebogen, øves han i skriftlige Arbejder, der deels bestaae i at oversætte de under Stykkerne i Læsebogen optegnede eller med dem ligedannede danske Exempler, efterat de først ere gennemgaaede mundtligt, hvorpaa de indføres af ham i hans Stilebog paa Skolen; deels øves Discipelen i at skrive Latin efter Dictat.

Førat forskaffe Disciplene et Forraad af Ord, indøves daglig et passende Antal af de i Læsebogen anførte Gloser.

I andet Halvaar repeteres det, der i første Halvaar er læst af Grammatiken; som Nyt læses: § 68=73, § 80=85 og § 90; § 99 og § 109=112. Desuden forklares for Disciplene Læren om Sætningens Dele og disses indbyrdes Forhold, saaledes at Grammatiken stedse sammenholdes dermed.

Hertil svare i Borgens Læsebog No. 18=24, som oftere gennemlæses og paa flere Maader varieres med Disciplene.

Stiiløvelserne fortsættes efter den ovenanførte Maade; disse ville vel fordre nogen Forberedelse hjemme, men skrives paa Skolen.

Gloserne udøves fremdeles daglig.

I tredje og fjerde Halvaar repeteres det i første Aar læste Pensum af Grammatiken; dernæst læses som Nyt: det Vigtigste af § 39, § 40=42, § 48=53, § 63=64, § 86=89 og 91, § 101=106. De uregelmæssige Verber læres, eftersom de forekomme i Læsebogen, deels ved Henvisning til Grammatiken, deels til Læsebo-

gen, hvori de findes antegnede til hvert Stykke. Endelig læses § 154=160, § 161, § 165=168 og § 169=172.

Af Borgens Læsebog læses i tredie Halvaar No. 25=44, saaledes at Disciplene bestandig henvises til de Steder i Grammatiken, hvor de tilsvarende Regler findes anførte. Paa denne Maade vinde de et større Bekjendtskab med deres Grammatik, og en Deel syntactiske Regler indprentes dem derved. I det fjerde Halvaar læses No. 45=47, samt nogle af de i Læsebogen anførte Fabler og Smaafortællinger, for at skaffe Disciplene Øvelse i at læse Latin i Sammenhæng.

Stiiløvelserne fortsættes i disse 2 Halvaar paa Skolen efter de i Læsebogen anførte danske Exempler og lignende selvdannede. Naar Disciplene gaae over til Læeningen af Fablerne og Smaafortællingerne, øves de i at skrive Stiil efter Borgens latinske Stiiløvelser, hvoraf der vælges passende Stykker, og et saa stort Stykke oversættes, som Tiden tillader. Disciplene øves endvidere i at skrive Latin efter Dictat, og Gloserne læses fremdeles daglig.

Med Øvergangen fra første til anden Klasse ville Disciplene saaledes være istand til at begynde Læeningen af en lettere Muctor, der vel ikke kan være nogen anden end Cornelius. I Grammatiken have de læst de vigtigste Puncter af Formlæren, ligesom de første og nødvendige Dele af Syntaxen heller ikke ere dem ubekjendte. De have erhvervet sig et passende Ordforraad af de udenad lærte Gloser og kunne begynde, under nærmere Veiledning, at skrive Stiil, for at indøve og indskærpe sig de i Grammatiken læste Regler.

Anden Klasse.

I denne Klasse maae begge Partier, baade de fra første Klasse opflyttede Disciple, og de, der allerede have siddet 1 Aar i Klassen, følges ad, saa at det Pensum, der skal præsteres i Læsebogen, fordeles paa 2 Aar, medens derimod det, der skal læses af Grammatiken, gennemgaaes i 1 Aar, for at det andet Aar kan for Disciplene tjene til en yderligere Gjentagelse af det læste Pensum.

Af Grammatiken repeteres oftere det, der allerede er læst i første Klasse, dog saaledes, at Disciplene læse de angivne §§ i større Fuldstændighed, end der fandt Sted ved den første Læsning. Hertil kommer nu: de vigtigste Dele af Lydlæren, dog af Prosodien kun Hovedreglerne; af § 39 læses, hvad der er trykt med store Bogstaver; det Vigtigste af § 54-55, § 64-67, § 74-77, 92, § 113-116. De uregelmæssige Verber læres efter Grammatiken, dog med Forbigaaelse af adskillige Enkeltheder; ligeledes § 162-64 og § 173-174. Samtidig med Læsningen af Boiningslæren læses det første Afsnit af Syntaxen, hvoraf allerede flere enkelte Regler ville være Disciplene bekendte fra første Klasse ved deres Læsebog og den i Forbindelse dermed skete Henviisning til de syntactiske Regler. Nu læses Hovedreglerne af Cap. 1 om Sætningens Dele; Casuslæren (Cap. 2-6) og det Vigtigste af Cap. 7 og 8. Hermed sluttet det grammatiske Cursus i anden Klasse. Hvad der isøvrigt af syntactiske Regler, især med Hensyn til Verbets Tider og Maader og Conjunctionernes Styrelse maatte forekomme under Læsningen, forklares Disciplen ved stadig Henviisning til vedkommende Steder i Grammatiken, for at de kunne

lære lidt efter lidt at bruge den paa egen Haand og ikke skulle føle sig fremmede for den.

Til Tydning bruges i det toaarige Curfus Cornelius, hvoraf alle græske og barbariske Levnetsbeskrivelser gennemgaaes; dernæst 1 Bog af Cæsar de bello Gallico, dog saaledes, at enkelte vanskelige Steder kunne opsættes til Repetition i 3B.

Hvad de skriftlige Arbejder angaaer, da fortsættes ikke blot Øvelsen i at skrive Latin efter Dictat, men Disciplene maae udarbejde ugentlig 3 Stile paa følgende Maade: Efter Borgens eller Weinschencks Stiløvelser gennemgaaes i 1 Time ugentlig et passende Pensum, der, saavidt muligt, svarer til det, Disciplene læse i Syntaxen, og som hjemme indføres af Disciplene i deres Stilebøger. Denne Stil rettes af Læreren hjemme, og Feilene forklares paa Skolen i den følgende Time. I 1 Time om Ugen øves Disciplene i at oversætte mundligt paa Latin paa Skolen et Stykke af ovennævnte Exempelsamlinger, hvilket de forud maae have gennemseet hjemme, saa at de kunne gjøre Rede for vedkommende Regel og anvende den paa de enkelte Exempler. Hertil vælges helst Stykker, hvorved Disciplene kunne faae Leilighed til at indøve Læren om Pronominer, Verber og Partikler; Reglerne for disse sidstes Brug ere Disciplene vel endnu ubekjendte af Grammatiken, men de kunne dog practisk bringes dem ved Exempler og Forklaring. Endelig skrives een Gang ugentlig hjemme en sammenhængende Stil af lettere Art af de Disciple, der paa andet Aar sidde i Klassen, og af det yngre Parti en Exempelstil, der tager Hensyn til de Regler og Talemaader, der ere komne til Anvendelse i det Pensum, der af Cornelius eller Cæsar er læst i Ugens Løb, ligesom Disciplene ogsaa stadigt øves i

at lære udenad og anvende de Gloser og Phraser, der forekomme i deres Auctorer.

Ved Disciplenes Obergang fra anden Klasse til tredie Klases nederste Afdeling (3 B) opstilles følgende Fordring til dem, at de skulle have læst ovennævnte Pensum af Cornelius og Cæsar, saa at de kunne gjøre Rede saavel for de enkelte Ord, som for disses og Sætningernes indbyrdes Forhold. De maae kunne udarbeide en Stil af lettere historisk Art ved Hjælp af Lexica og Grammatik, uden væsentligt at støde an imod Formlæren eller imod Læren om de enkelte Ords Forhold og Styrelse i en Sætning.

Tredie Klasse.

B. (Yngste Afdeling.)

Denne Klasse danner Obergangen til en mere videnskabelig Underviisning og er beregnet paa at gennemgaaes i 1 Aar; de Auctorer, her læses, skulle tillige opgives ved Disciplenes Dimission.

I Grammatiken maae Disciplene afsluttede Formlæren, saaledes at det, der i de forrige Klasser blev forbigaaet, nu ved Repetitionen, med Undtagelse af saa Enkeltheder, medtages. Lydlæren gennemgaaes nu fuldstændigere: Cap. 1 læses heelt; det Vigtigste af Cap. 2, forsaavidt det er nødvendigt til Læsningen af det poetiske Latin. Afstilligt af Læren om de græske Former i Declinationerne forbigaaes. § 39 læses fuldstændigt, ligesdes Cap. 9, 16 og 17-21 o. ff. Af Orddannelseslæren medtages de vigtigste Punkter, saa at Disciplene kunne faae et Overblik over den. Af Syntaren læses 1ste Afsnit temmelig fuldstændigt, med Forbigaaelse af enkelte Anmærkninger og Paragrapher, der nærmest angaae den

senere Latinitet og Digternes Sprogbrug, og som ere beteguede ved Anmærkningstryk. Af 2det og 3die Afsnit læses Hovedpunkterne. De til Syntaren knyttede Tillæg ville tildeels blive Disciplene bekendte ved de hyppige Henviisninger dertil under Læsningen af Auctorerne. Af Berøslæren læses kun det, der vedkommer Hexametret.

Af Auctorer læses følgende: Af Cæsar de bello Gallico gjenneemgaaes i det Hele 3 à 4 Bøger, den Bog iberegnet, som er læst i 2den Klasse, og som nu ved Repetitionen i denne Klasse læses i sin Heelhed, uden Forbigaaelse af de vanskeligere Steder, som deri maatte forekomme. I 2det Halvaar læses 30 à 40 Capitler af de lettere af Ciceros Taler, og i Slutningen af Aaret foretages en Repetition af begge Auctorer. Ugsaa af poetisk Latin skulle Disciplene i denne Klasse opgive et passende Pensum; hertil mene vi, at tvende Bøger af Ovids Forvandlinger ere meest stikede, fordeelte paa de tvende Halvaar.

I denne Klasse begynder tillige Underviisningen i Mythologie, hvilken er henlagt til den græske Underviisning.

Til Stile benyttes for Tiden Jørgensen's Samlinger; disse Opgaver oversættes deels skriftligt hjemme, deels gjenneemgaaes de mundtligt paa Skolen. Disciplene udarbejde ugentlig 2 Stile hjemme og 1 paa Skolen, hvilken sidste, saavidt muligt, tager Hensyn til det i Ugens Lob af Grammatiken læste Pensum. 1 Gang om Ugen gjenneemgaaes en Oversættelse fra Dansk til Latin mundtligt, der i det første Halvaar meest beskæftiger sig med Indøvelsen af de foran i Samlingerne anførte Exempler til Indskærpelse af forskjelligte syntactiske Regler, under stadig Henviisning til vedkommende Regler i Grammatiken;

i det sidste Halvaar anvendes til denne mundtlige Dversættelse et eller andet af de historiske Afsnit, hvorpaa Disciplene forud maae have forberedt sig hjemme. De skriftlige Stile udarbejdes i det første Halvaar alene efter de geographiske og historiske i Samlingerne; i det sidste Halvaar opgives stundom en Stil af ikke-historisk Indhold, f. Ex. af et af de lettere Stykker af de verrinske Taler.

En skriftlig Version fra Latin til Dansk foretages ugentlig med Disciplene. I det første Halvaar opgives dem i Neglen Versioner af historisk Indhold; i det sidste Halvaar dicteres dem Dpgaver af en ciceroniansk Chrestomathie.

Alle Stile og Versioner rettes af Læreren hjemme og gennemgaaes derefter paa Skolen med Disciplene. Den latinske Original til Stilene eller en af Læreren udarbejdet Dversættelse dicteres, naar Tiden tillader det, Disciplene og læres af dem udenad ved Enden af Ugen.

A. (Ældste Afdeling.)

Grammatiken repeteres, forsaavidt de forhen læste Stykker angaaer; det tidligere Forbigaaede medtages paa saadanne Enkeltheder nær, som ikke fordres lærte, og Metriken, der gjemmes til fjerde Klasse.

Af Auctores læses omtrent 60 Capitler af Ciceros Taler, 1 Bog af Livius og Sallusts bell. Catilinarium eller omtrent et lignende Pensum af en anden Historiker. Af Poesie læses Virgils Æneis eller Georgica 1 à 2 Bøger og 1 af Terents's Comedier.

Til Stilen (Dversættelse fra Dansk til Latin) tages et sammenhængende, med det Læste ikke ligesrem i Forbindelse staaende Stykke, der enten dicteres, eller hvortil der

bruges en trykt Bog. Dette udarbejdes til tvende ugentlige Timer, sædvanligst hjemme, undertiden paa Skolen. Undertiden opgives der et sammenhængende Stykke, der, saavidt muligt, tager Hensyn til det i den forløbne Uge af Grammatiken læste Pensum. Naar Leiligheden tillader det, foretages der mundtlige Oversættelser, eller der gjøres Extemporalstile.

Oversættelse fra Latin til Dansk gjøres 1 Gang ugentlig hjemme, hvortil i Almindelighed bruges Henrichsens Samling.

I Reglen rettes alle skriftlige Arbejder af Læreren hjemme og gennemgaaes derefter med Disciplene paa Skolen.

Endelig gennemgaaes de romerske Antiquiteter efter en trykt Bog, der for Fremtiden vil blive Bojesens; Repetitionen heraf opsættes til fjerde Klasse.

Sjerde Klasse

er beregnet paa 4 halvaarlige Cursus. I det første Halvaar af hvert Aar læser hele Klassen sammen; i den sidste Halvdeel stilles, saavidt det lader sig gjøre, Candidaterne fra de andre Disciple.

I Grammatiken repeteres hele Aaret igjennem det forhen læste; den for forbigaaede Metrik og Prosodien medtages heelt. Til Grammatikens Læsning anvendes i Reglen 3 Timer ugentlig i Forbindelse med Auctorerne.

Af Auctorerne læses statarist:

Livius eller Tacitus 1 Bog.

Cicero de oratore 2 Bøger eller Quæst. Tuscul.

3 Bøger eller de officiis 3 Bøger.

Virgils Æneis eller Georgica 1 Bog.

Horats's Ober 2 à 3 Bøger, Satirerne eller Bre-
vene, ars poetica.

Cursorist læses:

Svetonius eller en lignende Forfatter, helst af Solv-
alderen.

I hvert Aars første Halvaar søger man at naae det for dette Aars Dimittender tilbageværende Pensum, hvorved der tillige opgives Disciplene til Hjemmeslid adskillige Forfattere til Selvstudium, hvis Valg overlades Discip-
lene, men ledes af Læreren. Det sidste Halvaar anvendes til Repetition. Læreren lader sig ved Aarets Begyndelse meddele en Liste over det forhen læste, fordeler det hele Pensum, der skal opgives til Examen Artium, paa den tilbagestaaende Tid og antegner dette i en liden Bog, han dertil holder. Hvad de senest i Klassen opflyttede Disciple have læst, repetere de nu med; det Øvrige repete-
res af Candidaterne særskilt og, saavidt muligt, i særskilte Timer. I andre særskilte Timer læses et eller andet Nytt med de tilbageværende Disciple, dog saaledes, at man stedse er færdig inden Sommerferien. Den derpaa fol-
gende Tid anvendes til Repetition, og jo nærmere Examen kommer, desto mere Tid overlades der Candidaterne til Hjemmeslid og Repetition. Denne Fremgangsmaade paalægger vel Læreren, især i sidste Halvaar, at læse nogle flere Timer ugentlig; men den bringer ham den Fordeel, at han kan hengive sig til hvert Parti af Klas-
sen, eftersom dets Krav fordrer det, og Disciplene den, at ikke det ene Parti overlæses, medens det andet har for Tidet at bestille.

I Almindelighed opgives tvende fric Stile ugentlig, sædvanligt af philosophist eller rhetorist Indhold af en nyere latinist Forfatter. Hvis Disciplenes Modenhed til-

steder det, opgives dem stundom et Thema, hvorover de hjemme skulle udarbejde en selvstændig Udarbeidelse eller Afhandling. Af disse Stile rettes en Deel af Læreren hjemme, de andre paa Skolen. Naar han gennemgaaer dem, antegne Disciplene sig i Stilebogen Rettelserne, om hvis rigtige Opfattelse Læreren jævnlig forvisser sig.

Versionerne fra Latin til Dansk tages af en ældre eller nyere latinist Forfatter og skrives af Disciplene i Reglen paa Skolen uden Vericon og Grammatik. Naar Tiden tillader det, gennemgaaes en Stil eller Version mundtligt af Disciplene paa Skolen, for at give dem Befledning og Anviisning til, hvorledes de skulle udarbejde dem hjemme. Ogsaa gjøres der Extemporalstykke, saaledes at det Danske, der dicteres, ikke nedskrives, men strax den tilsvarende latinste Oversættelse; disse rettes strax paa Skolen. Ved Versionerne bruges samme Fremgangsmaade som ved Stilene.

De græske Antiquiteter læses efter en trykt Haandbog og repeteres tilligemed de romerske.

Det saaledes Fremsatte vil, som vi troe, give de Disciple, der behørigen benytte sig af Lærernes Beileddning, den Modenhed og Færdighed, som vi troe, at Skolen og Staten bør fordrø af dem. Forøvrigt ville vi med Hensyn til den af os fulgte Methode, foruden hvad der følger af det Ovenansførte, endnu i Almindelighed bemærke, at i Reglen alle Pensa i Forveien af Lærerne gennemgaaes med Disciplene, med Undtagelse af en

enkelt Gang i tredie og hyppigere i fjerde Klasse, i hvilken Disciplene undertiden maae forberede sig hjemme paa egen Haand; da tilføies under Examinationen de fornødne Dplysninger.

Tillige ere vi blevne enige om følgende Bestemmelser:

1) Hvad Auctorerne angaaer, da sørges der, saavidt muligt, for, at Disciplene have gode, critisk nøiagtige og billige Udgaver med stor Tryk, ordentligvis den samme Alle. Det frembringer en uendelig Forvirring, naar de forskjelligste Textaster ligesaa de skjodesløseste indtil de correcteste, ere i Disciplenes Hænder. Tiden spildes ved Opmærksomhed paa de forskjellige Læsemaader; og, hvad der er det Værste, Disciplene tænke ofte ikke paa, at de have en ganske anden Læsemaade end, der foredrages, og forstaae slet ikke, hvad der siges. Vi feile neppe i at sige, at Disciplenes Fremgang ikke sjældent hindres ved de slette og ucorrecte Udgaver, de ere i Besiddelse af.

2) Igjennem alle Klasser skulle Disciplene have Notatbøger i Octav til vedkommende Læsebog eller Forfatter, for deri at optegne, hvad der ikke ligefrem kan betroses Hukommelsen og vil blive dem af Vigtighed under Repetitionen. Hvorvidt disse Forklaringer dicteres Disciplene eller opskrives af dem efter en fri Opfatning af Lærers Foredrag, berøver paa de Enkeltes Udviklingstrin i de forskjellige Klasser. Enhver Lærer fører Tilsyn med sin Klasses Bøger, sørger for deres ordentlige og, saavidt muligt, eensartede Indretning og efterseer dem hver Maaned, om de ere ordentligt holdte, samt forebygger de Misbrug, der muligt kunne skee med dem. Erfaring har stadfæstet for os, at Disciplene, naar de holdes til at føre disse Bøger ordentligt igjennem hele Skolen, derved vinde

en betydelig Orden i deres Kundskaber og efterhaanden, som de slige i Klasserne, skaffe sig Færdighed i med Let-
hed og Sikkerhed at opfatte et mundtligt Foredrag.

3) Alle Bøger til Stile og Versioner igjennem alle Klasser skulle være i Dvart. Der paasces noiaagtigt, at deres hele Ydre er reenligt og ordentligt. Skriften maa være tydelig og læselig; det Skrebne, som er dicte-
ret Disciplene, hvad enten det er Dansk til at oversætte paa Latin, eller Latin til at oversætte paa Dansk, kom-
mer ved Anmeldelsen af Arbeidet med under Over-
veielse.

Der lægges Vægt paa, at Disciplene læse høit, og tydeligt samt med den rette Betonning.

Disse ere de væsentligste Puncter, om hvis Overhol-
delse til at naae det Maal vi have sat os, Latinlærerne ved denne Skole have forenet sig. De nære det Haab, at de, understøttede af slittige og fremstræbende Disciple, ved at følge en Plan, hvoraf Meget har stadfæstet sig ved fleeraarig Erfaring, Andet har klaret sig for dem ved en omhyggelig Overveielse, ville være istand til at opfylde de Forhaabninger, som den nærværende Tid er berettiget til at gjøre til denne Green af Underviisningen.

Odense den 21 April 1812.

Ralkar. R. Sict. M. Crone.

Skoolefterretninger

for Skoleaaret fra 1 Octbr. 1841 til 1 Octbr. 1842.

Ved Skoleaarets Begyndelse var Disciplenes Antal og Fordeling i Klasserne følgende:

Fjerde Klasse's ældre Afdeling	11	
yngre —	2	
		—————13
Tredie Klasse A.	13	
B.	10	
		—————23
Anden Klasse's ældre Afdeling	8	
yngre —	8	
		—————16
Første Klasse's ældre Afdeling	2	
yngre —	5	
		————— 7
		—————
		Falt: 59

Dertil Tilgang i Skoleaarets Løb:

i Tredie Klasse A.	2	
i Anden Klasse	3	
i Første Klasse	1	
		————— 6
		—————
		Tilsammen: 65

Derimod har i Skoleaaret været følgende
Afgang:

i Fjerde Klasse	2
i Tredie Klasse	1
i Anden Klasse	2
	5

Tilbage ved Skoleaarets Slutning	60
Hyoraf forventes dimitterede	10

Tilbage: 50

Til Optagelse i Skolen til 1 Octbr. 1842 ere til Datu anmeldte	8
---	---

Altjaa forventes Discipeltallet til 1 Octbr. d. A. at ville blive	58
--	----

Alle Studerende.

Over Forældrenes Stand og Opholdssteder giver følgende Tabel en Udsigt:

	Indenbyes.	Udenbyes.	Talt.
Geistlige Embedsmænd	1	20	21
Berdslige Embedsmænd	12	—	12
Militaire	3	1	4
Rjøbmænd	1	3	4
Haandværkere	6	—	6
Landmænd	—	11	11
	Talt: 23	35	58

Fagene's Fordeling til de ved Skolen ansatte Lærere har i den første Halvdeel af Skoleaaret været uforandret, saaledes som den i Programmet for 1841 Pag. 43 findes anført. Da Overlærer Dr. Kalkar erholdt Kongl. aller-
naadigst Dispensativ for sine Embedsforretninger fra 1ste April til Aarets Udgang d. A., blev Cand. Theol. G. F. P. Strom af den Kongl. Direction antaget som Hjæl-
pelærer i Dr. Kalkars Fraværelse. Derved blev en For-
andring i Fagene's Fordeling til Lærerne nødvendig, ved
hvilken dog Tidens Fordeling til Fagene forblev uforan-
dret, saaledes som den i forrige Aars Program Pag. 42
findes anført, ligesom der ogsaa ved denne Forandring i
Fagene's Fordeling til Lærerne, blev, saavidt muligt, taget
Hensyn til, at der ikke ved Dr. Kalkars Hjemkomst vil
behøves nogen betydelig Forandring i den nu indførte
Fagfordeling til Lærerne, som fra 1ste April d. A. har
været følgende:

Lærere.	4de Kl.	3die Kl.		2den Kl.	1ste Kl.	Fælleds Timer.			Sum ugent- lig.
		A	B			3-1.	3 a-b.	2-1.	
1. Sætorph:									
Latin		3	3						
Græsk	2								
Naturhistorie .								4	
Physik						2			14
2. Eskildsen:									
Græsk				4	1				
Mathematik . .	3	4	4	4	4				24
3. Paludan-Müller:									
Dansk	2	2	2						
Historie	3	2	2	3	2				
Geographie . .	2	2	2	2	2				28
4. Hansen:									
Hebraisk	2	2	2						
Tydsk	2	3	3	2	2				
Religion								3	
Dansk				3	4				28
5. Siik:									
Latin	8	8							
Græsk	2								
Fransk	2	3							23
6. Trøne:									
Latin			8	8	9				25
7. Strøm:									
Græsk		4	4			1			
Fransk			3	2	2				
Religion:	3						2		21
8. Jastrau Skrivn.					1		1	2	4
9. Moe: Tegning					1			2	3
10. Soersom: Musik									6
11. Sencker: Gymn.									6
Sum	31	33	33	28	28				182
Dertil fælleds Timer	7	10	10	15	15				
Sum egentlige Ti- mer for hver Klasse	38	43	43	43	43				

*) I disse to sidstnævnte Fag ere samtlige Disciple, uden Hensyn til Klasserne, indeelte efter Anlæg og Fremgang i 3 Afdelinger, hvoraf hver faaer 2de Timer egentlig i hvert af disse Fag.

Tidens Fordeling til Fagene igjennem hele Disciplens Underviisningstid vil efter foranstaaende Fagfordeling til Lærerne kunne oversees saaledes:

		F a g e n e .	IV.	III.	II.	I.	Sum		
Sprog	døde.	Latin og Stil	8	11	8	9	36	56	85
		Græsk, Oldsager, N. Test.	6	5	4	1	16		
		Hebraisk	2	2	-	-	4		
	levende	Dansk og Stil	2	2	3	4	11	29	85
		Tydsf	2	3	3	2	9		
		Fransf	2	3	2	2	9		
Videnskaber.	Religion, Bibelhistorie	2	2	3	3	10	55	55	
	Historie, Geographie	5	4	5	4	18			
	Mathematik	3	4	4	4	15			
	Naturhistorie	-	-	4	4	8			
	Naturlære	2	2	-	-	4			
Færdig= heder.	Skrivning	-	1	2	3	6	27	27	
	Tegning	-	-	2	3	5			
	Sang	2	2	2	2	8			
	Gymnastik	2	2	2	2	8			
Summa			38	43	43	43	167		

Af Ovenstaaende vil erfares, at hele Skoletiden er fordeelt til Fagene i følgende Forhold:

Sprogene til

Videnskaberne . . = 85 : 55 = 1,545 : 1,000 = $1\frac{1}{2}$: 1

døde Sprog

til levende Sprog . = 56 : 29 = 1,931 : 1,000 = 2 : 1

døde Sprog:

til Videnskaber . = 56 : 55 = 1,018 : 1,000 = 1 : 1

Videnskaber til

levende Sprog . . = 55 : 29 = 1,897 : 1,000 = $1\frac{9}{10}$: 1.

Heraf sees, at Forandringen i Fagenes Fordeling til Lærerne ingen væsentlig Forandring har medført i Skoletidens Fordeling til Fagene.

Den i forrige Skoleaar constituerede Lærer Cand. Theol. M. N. C. Crone er under 23 Octbr. 1841 alernaaadigst beskikket til Adjunct her ved Skolen.

**De gjennemgaaede Pensa og foretagne Ovelser
have været følgende:**

4de Klasse.

Latin. Af Nytt er læst: Horat. Odd. lib. I. et II., og med nogle af Disciplene Liv. lib. XXI., Cic. Orr. pro Archia et Ligario, Cic. de Orat. lib. III. Cap. 1-30. Tillige er repeteret det af de afgaaende Discipline til examen artium opgivne Pensum, deels statarist (Virg. Aen. lib. II., Horat. Satt. lib. I. et II. et ad Pisones, Taciti Germania, Liv. lib. I. et III.), deels cursorist. Stiil er skreven hjemme 3 Gange ugentlig efter dicterede Opgaver. Versioner af og til. De trykte Tillæg til Badens Grammatik ere repeterede.

Græsk. Af Nytt er kun læst enkelte Stykker med nogle af Disciplene, som Plutarchi Camillus, Luciani Charon, Odysseae lib. XIII.; repeteret er det til examen artium opgivne Pensum, dog formedelst den knap tilmaalte Tid tildeels kun cursorist. Sophoclis Philoctetes, Herodoti lib. I, IV. V. Aristophanis Nubes, Demosth. Or. pro Corona ere læste statarist. Langes Grammatik er repeteret, tilligemed den forhen læste mythologiske Haandbog.

Hebraisk. Læst af Nytt 16 første Cap. af 2den

Kongernes Bog; repeteret hvad der af Genesis forud var læst.

Dan sk. Thortsens Udsigt over den danske Litteratur er gennemgaaet fra S. 80 indtil Enden; Borgens Veiledning til Affattelse af Udarbejdelser i Modersmaalet fra den 22de Lektion indtil Enden er ved Repetition yderligere indprentet. Skriftlige Øvelser ere hyppigt foretagne saavel paa Skolen som hjemme, hvorved der især er lagt Vind paa en streng Orden i Afhandlingernes Disposition og Klarhed i Stilen. Ved Læseøvelserne ere Dhlenschlägers Hakon Jarl, nogle af Baggesens Niimbrevs og af Mynsters Betragtninger, samt enkelte Afsnit af Mølbechs Fortællinger af den danske Historie gennemgaaede. Ved de profaiske Stykker ere Disciplene øvede i at gjøre Rede for Stilens Eiendommeligheder og det oplæste Stykkes Disposition, saavel som i at gjengive Indholdet korteligen med egne Ord.

Tydsk. Læst efter opgivne Pensa Göthes Hermann und Dorothea og Wallensteins Lager af Schiller; cursorisk er læst Noget af Hjorts tyske Læsebog.

Fran sk. Læst adskillige forhen oversprungne Afsnit i Borrings Etudes 3 Udg., samt de første 6 Stykker af Bierings Recueil 1 Udg. Grammatiken er repeteret. Dictat og skriftlige eller mundtlige Stiløvelser, saavidt Tiden har tilladt det.

Religion. Af det græske Testamente Lucas. Repeteret Lucas og Johannes Evangelium. Herslebs store Bibelhistorie og Fogtmanns Lærebog. Skriftlige Udarbejdelser 1 Gang om Maanedens.

Historie. I Begyndelsen af Skoleaaret ihar hele Klassen repeteret Fædrelandshistorien, efter Suhms Udtog, i 2 ugentlige Timer, og den yngre Afdeling alene i 1

Time om Ugen læst, efter Estrups Lærebog, en fra forrige Aar resterende Afdeling af Verdenshistorien indtil Aar 1660. Senere har hele Klassen repeteret Verdenshistorien, efter Estrup, indtil 1660, hvorfra Candidaterne have fortsat Repetitionen indtil Enden, imedens den yngre Afdeling har ved yderligere Repetition gennemgaaet nogle Afsnit af Oldtidens og Middelalderens Historie. Udarbejdelser ere af og til skrevne.

Geographi. Efter Ingerslebs store Lærebog have Candidaterne repeteret hele Geographien; den mathematisk Geographi er særskilt gennemgaaet i nogle Timer. Den yngre Afdeling har med den ældre repeteret Asien og Afrika, deraa særskilt Europa forfra indtil Spanien.

Aritmetik. Gennemgaaet og repeteret Læren om Ligninger med flere ubekjendte Størrelser, rene og urene kvadratiske Ligninger, samt Regning med Rodstørrelser, ogsaa med imaginære Udtryk. Repeteret er Læren om Divisibilitet, Brok, Decimalbrok, Bogstavregning, Proportioner, Kvadrat- og Cubikrodens Udbrugning. Alt efter Kreidals Lærebog.

Geometrien er bleven repeteret nogle Gange efter Bjørns Lærebog.

3die Klasse A.

Latin. I dette Aar er læst og repeteret Sallustii *bellum Catilinarium*, Ciceronis *Orr. in Catil. I-IV*. Cic. *Cato major*, Cic. *Or. pro Archia*, Virg. *Aen. lib. 1* og Ovid. *Metamorph. 6*. Stil i Reglen 3 Gange ugentlig som Hjemmearbejde. Stilene medtages rettede paa Skolen og gennemgaaes. Undertiden er der skrevet Stil paa Skolen i Timerne. Version, som skrives hjemme, een Gang om Ugen. Der er deels brugt selv-

dannede Opgaver, deels ere de tagne af Henrichsens Materialier og Versionsbog, og Ingerslevs latinste Stilebog 2 Deel. Af Madvigs latinste Grammatik, som siden Foraaret 1842 er indført i hele Skolen, øverste Klasse undtagen, er læst fra Pag. 303=373, samt det Vigtigste af Tillægget om Pronominerne (Pag. 457=473) og af Ord-dannelseslæren (Pag. 184=210), foruden nogle mindre Stykker.

Græsk. Læst og repeteret 9de Bog af Herodot, 6te, 12te og 13de Bog af Homers Odyssee; i Langes Grammatik læst af Nytt Syntaxen til Pag. 234, repeteret hele Formlæren.

Hebraisk. Af Dommernes Bog læst og repeteret de 9 første Capitler (undtagen det 5te Capitel).

Dansk. Grammatiken er repeteret efter Benhjiens Lærebog, Læse- og Analyseøvelser jævnligt foretagne; Borgens Veiledning til Affattelse af Udarbejdelser i Modersmaalet gennemgaaet fra den 22de Lektion indtil Enden. De skriftlige Øvelser paa Skolen og i Hjemmet have bestaaet deels i Rettskrivning efter Dictat, deels i Udarbejdelser over almindelige eller fra Historie og Religion hentede Opgaver. Ligesom i fjerde Klasse er fortrinlig Bøgt lagt paa Dispositionens Orden, samt paa Stilens Simpelt og Klarhed.

Tydsk. Læst af Hjorts Læsebog fra Pag. 369=397, fra Pag. 410=467, fra Pag. 523=526 og fra Pag. 580=591 (99 Pagina) (1ste Udgave af Læsebogen).

Fransk. Af Nytt er læst og repeteret i Borrings Etudes 3 Udgave fra Pag. 174=216, fra 221=242, fra 256=279, fra 302=322, fra 360=366; tillige er repeteret følgende Afsnit, som dog Enkelte af Disciplene ikke forhen havde læst: fra Pag. 1=21, fra 109=138, fra 242=

252, fra 280=302, fra 335=342, fra 366=376. Af Grammatik er Formlæren flere Gange repeteret tilligemed en Deel af Syntaxen. Dictat og Stil 1 à 2 Gange ugentligt.

Religion. Læst og repeteret Fogtmanns Lærebog fra § 98 til Enden, Herslebs Bibelhistorie indtil tredie Afdeling af det gamle Testaments Historie, den sidste halve Deel af Kirkehistorien. Skriftlige Udarbejdelser 1 Gang hver Maaned.

Historie. Danmarks Historie repeteret efter Suhm; læst og repeteret, efter Estrups Lærebog, Middelalderens og en Deel af den nyere Tids Historie. Det der er lært af Universalhistorien er indført i historiske Tabeller. Historiske Udarbejdelser i Almindelighed hver Maaned.

Geographi. Europa fra Begyndelsen indtil Keiserdommet Østerrig er repeteret, Afrika læst og repeteret, Alt efter Ingerslevs store Lærebog.

Arithmetik. Læst fra Ny Ligninger med een ubekendt Størrelse og gennemgaaet Regning med Rodstørrelser. Repeteret efter Kreidals Arithmetik fra § 27 om Divisibilitet til Enden.

Geometri. Læst fra Ny fra § 127 til § 135. Repeteret det Foregaaende et Par Gange — Alt efter Bjørns Lærebog.

3die Klasse B.

Latin. Læst og repeteret Cæsar de bello Gallico 3die og 4de Bog samt de første 23 Capitler af 5te Bog, Ciceros Taler pro lege Manilia og in Catilinam 1, Virg. Aen. lib. II. og Ovid. Metam. I. til v. 450. Af Grammatiken er efter Madvig gennemgaaet og repeteret de vigtigste Punkter af Lydlæren, hele Bøiningslæren og

Syntarens 1ste Afsnit samt de 3 første Capitler af 2det Afsnit. Ugentlig er givet 3 latinske Stile efter Jengerslevs Opgaver, af hvilke i Reglen de 2 ere af Disciplene udarbejdede hjemme, den ene skreven af dem i Timen paa Skolen. Mundtlige Stileøvelser ere foretagne 1 Time ugentlig ligeledes efter Jengerslevs Opgaver. Til skriftlige Oversættelser fra Latin paa Dansk ere benyttede udvalgte Stykker af Cicero efter en Anthologie.

Græsk. Læst og repeteret 1ste Bog af Xenophons Anabasis og 10de Bog af Homers Odyssee. I Langes Grammatik hele Formlæren. I Moritz's Mythologie er læst første Deels første Afdeling, og af anden Deel til § 292.

Hebraisk. Læst og repeteret af Genesis 37, 39 og 40de Cap.

Dansk. Grammatiken er repeteret efter Bentziens Lærebog, Borgens Veiledning til Afs. af Udarbejdelser i Mødersmaalet gennemgaaet forfra indtil den 22de Lektion, Læse- og Analyseøvelser foretagne efter Leilighed. Rettskrivningen er indøvet ved Dictat, og Afhandlinger udarbejdede over Opgaver af Religion og Historie, i Almindelighed to Gange hver Maaned.

Tyds. Læst af Hjorts Læsebog fra Pag. 105=194 (i anden Udgave af Bogen 88 Pagina.)

Franst. Borrings Etudes littéraires Pag. 1=21, 109=138, 256=266 og 360=376. Af Borrings Grammatik Formlæren og lidt af Syntaren. Rettskrivning efter Dictat og Stil 1 Gang om Ugen.

Religion. Det Samme som i 3die Klasse A.

Historie. Universalhistorien er læst og repeteret efter Estrups Lærebog forfra indtil Korstogens Begyndelse.

Det Lærte er indført i Tabeller. Historiske Uarbejdsler i Almindelighed hver Maaned.

Geographie. Italien, Tyrkiet og hele Asien læst og repeteret efter Ingerslevs Lærebog.

Arithmetik. Læst og repeteret Bogstavregning, Proportioner og Kvadratrodens Udtrækning.

Geometrie. Læst af Nyt efter Bjørns Geometrie fra § 71 til § 99 og repeteret samme.

2den Klasse.

Latin. Læst og repeteret af Cornelius: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Pysander, Alcibiades, Thrasylbulus, Conon, Dion, Sphicrates, Chabrias og Timotheus. Af Grammatiken læstes før Halvaarsexamen Boiningslæren og de vigtigste Afsnit af Syntaren efter Baden; efter Halvaarsexamen er efter Madvig læst de vigtigste Afsnit af Lydlæren og Boiningslæren samt af Syntaren 1ste Afsnits Cap. 1 til 6 incl. Ugentlig er skreven en sammenhængende Stil efter Weinschend af det ældre Parti og en Exempelstil efter Borgen af det yngre. Desuden ere tvende mundtlige Stile efter Borgen opgivne Disciplene til Gjennemlæsning hjemme. Dvelfer i at skrive Latin efter Dictat ere foretagne, saa ofte Tiden tillod det.

Græsk. Øverste Afdeling har læst i Langes Læsebog fra § 44-63, nederste Afdeling fra § 9-23. Af Langes Grammatik er læst og flere Gange repeteret fra Begyndelsen til Pag. 178.

Dansk. Dplæsning af Florz danske Læsebog forbunden med Analysering.

Lydsk. Læst og repeteret i Riises store Læsebog fra Pag. 285-360 (75 Pag.)

Franst. Borrings Læsebog for Mellemklasserne Pag. 40=46, 53=74 og 90=106. Af Sammes Grammatik Formlæren. Rettskrivning efter Dictat og Stil 1 Gang ugentlig.

Religion. Balles Lærebog fra 5te Capitel til 7de, 3die Afsnit. Herslebs Bibelhistorie fra 4de Periode Pag. 75 til Pag. 202; dog er 3die Afdeling fordetmeste oversprungen. Af Bibellæsning Matthæi Evangelium. Lært nogle Psalmer udenad.

Historie. Hele Klassen har i to ugentlige Timer læst og repeteret Fædrelandshistorien efter Suhms Udtog; i een Time om Ugen er Rosods fragmentariske Lærebog i Verdenshistorien repeteret forfra indtil Side 134 i Udgaven 1840.

Geographie. Asien, Afrika, Amerika og Australien, samt Europa fra Begyndelsen indtil Danmark incl., efter Jagersløss mindre Lærebog, læst og repeteret.

Arithmetik. Læst af Ryt: Divisibilitet, Brok og Decimalbrok efter Kreidal. Øvelse i praktisk Regning.

Geometri. Gjennemgaaet efter Bjorns Geometri fra § 45 til § 71; repeteret fra Begyndelsen til § 45.

Naturhistorie. Gjennemgaaet Bloddyrene og Indledningen til Mineralogien.

1ste Klasse.

Latin. Øverste Afdeling har læst og repeteret af Borgens Læsebog No. 25 til 37, 40 og 41, 44 til 47 samt 54 Fabler; nederste Afdeling har af samme Læsebog læst og repeteret No. 1 til 13 og 17 til 26; begge Afdelinger have oftere gennemgaaet de i Læsebogen optegnede Glojer. Efter Madvigs Grammatik har øverste Afdeling læst det Vigtigste af Formlæren; nederste Afdeling det

Vigtigste af Læren om Bogstaverne, Bøjnet, Declinationerne, Adjectiverne, Talordene, Pronominerne og Conjugationerne. Latinske Stile ere 3 Gange ugentlig udarbejdede paa Skolen, samt mundtlige Stiløvelser oftere foretagne, deels efter de i Læsebogen anførte danske Exempler, deels med øverste Afdeling efter Borgens Samling. Øvelser i at skrive efter Dictat ere hyppigt afholdte.

Græsk. Det Vigtigste af Formlæren indtil Talordene er lært efter Langes Grammatik og indøvet under Læsning af Sammes Materialier.

Dansk. Det Samme som i 2den Klasse.

Tyds. Læst og repeteret af Niises lille tydske Læsebog fra Pag. 101 til 176 (75 Pagina).

Fransk. Borrings Læsebog for Mellemklasserne, Pag. 1 til 9. Enkelte Afsnit af Formlæren. Rettskrivning efter Dictat 1 Gang om Ugen.

Religion. Det Samme som i anden Klasse.

Historie. Læst og flere Gange repeteret Verdenshistorien efter Kosods fragmentariske Læsebog forfra indtil det vestlige romerske Riges Undergang.

Geographie. Almindelig Oversigt over Land og Vand paa Jorden samt over de enkelte Verdensdele, især efter mundtligt Foredrag. Efter Ingerslevs lille Læsebog er Europas Geographie læst og repeteret forfra indtil Frankrig incl.

Arithmetik. Praktisk Regning.

Geometri. Læst og repeteret flere Gange fra Begyndelsen til § 45 efter Bjørns Geometri.

Naturhistorie i Forbindelse med 2den Klasse gennemgaaet Bloddyrene og Indledning til Mineralogien.

Hvad Underviisningen i de mekaniske Færdigheder, Skrivning, Tegning, Sang og Gymnastik angaaer, da er den i afvigte Skoleaar foretaget uforandret saaledes, som foranstaaende Fagfordeling og Programmet for foregaaende Skoleaar Pag. 55 udviser.

Alle de i Regulativet af 19 Septbr. 1833 befalede gymnastiske Øvelser foretages, og af de 59 Disciple have 6 været fritagne efter Lægeattest.

Af Underviisnings = Apparater er i afvigte Skoleaar intet Nyt anskaffet.

Hvad Cathedralsskolens Bibliothek angaaer, hvorom Efterretning findes i forrige Aars Program Pag. 57 til 59, da har den Kongelige Direction i Aar opfyldt et længe næret Ønske, hvorved dets Brugbarhed, som et videnskabeligt Apparat i Fyen især for Philologie, Historie og Litterairhistorie vil vinde betydeligt, idet den har tilladt, at et fuldstændigt scientifisk ordnet Catalog over Bibliotheket, som nu med Programmer og Journaler indeholder omtrent 10,000 Volumina, maa trykkes, og da det maa ansees bekvemmere for dem, som efter dette Catalog ønske at kjende og benytte Bibliotheket, at have det samlet, end at søge det hesteviis i flere følgende Aars

Programmer, vil det samlede Catalog udkomme som 1ste Deel af et følgende Aars Skoleprogram.

Skolens pecuniaire Status angaaende.

Til det, som om Samme er anført i forrige Aars Program fra Pag. 59 til 64 og i den vedføjede schematiske Oversigt over dens Indtægter, bliver her kun at tilføie:

1) I Regnskabsaaaret fra 1 Jan. til ult. Decbr. 1841 har Skolekassens rentebærende Capital været 298 Rbd. 43 $\frac{1}{2}$ rede Sølv, 19,965 Rbd. 41 $\frac{1}{2}$ Sølv, 6,705 Rbd. Sedler, eller Alt beregnet i Sedler efter pari Cours 26,969 Rbd. 78 $\frac{1}{2}$ Sedler. Desuden blev i Aaret 1830 efter den Kongelige Directions Befaling indsendt til det almindelige Skolefond en Odense Skolekasses Capitalfond tilhørende Kongelig 4 $\frac{1}{2}$ Ct. Obligation paa 800 Rbd. Sølv, af hvilken Skolekassen fra den Tid ingen Renter har oppebaaret. Endvidere maae til Odense Cathedralskoles Skolekasses Capitalfond henregnes den af Sammes aarlige Indtægter i Aaret 1840 stecte Capitalisering af 1200 Rbd., ved at indløse Bankhæftelserne paa en Deel af de den tilhørende Kirke- og Kongetiender; Actiebrevene for disse 1200 Rbd. modtages af det almindelige Skolefond, og det for samme i Tiden forventede Udbytte, som er fremkommet af Odense Cathedralskoles Skolekasse, og maa henregnes til denne Skoles Activa, haves af det almindelige Skolefond. Odense Cathedralskoles Skolekasses capitaliserede Activa er saaledes for Tiden, Alt be-

regnet i Sedler efter pari Cours: 28,969 Rbd. 78 f. Sedler.

2) Hvad den i den schematiske Oversigt under No. 5 anførte Indtægtspost, Refusioner fra Odense Amtstue, angaaer, da er der om denne Post igjennem Ephoratet communiceret en Skrivelse af 3 April 1841 fra den Kongelige Universitets-Direction, saa lydende:

„De Deputerede for Finantserne have underrettet Directionen om, at de Summer, som ifølge allerhøieste Resolution af 10 Februar d. A., hvorved Budgetterne for de forskjellige Directionen underlagte Stiftelser for Aaret 1841 ere allernaadigst approberede for bemeldte Aar og indtil anderledes bestemmes blive at udrede af Finantskassen til bemeldte Stiftelser, herefter ville blive i samlet Sum anviste af den Kongelige Bøkkasse, for at derefter vedkommende Instituter kunne erholde udbetalt det hvert især tilkommende Beløb.

„Da under ovennævnte Summer er indbefattet et Beløb af 63 Rbd. 64 f., der hidtil aarligen har været udbetalt til Odense Cathedralsskole igjennem Odense Amtstue, vil bemeldte Summa saaledes herefter indflyde i den almindelige Skolefond og blive at beregne til Indtægt i dennes istedetfor i Cathedralsskolens Regnskab.“

Saaledes er det aarlige Provenue af disse under 1 og 2 anførte Skolekassen tilhørende Activa for Tiden en aarlig Afgift til det almindelige Skolefond.

3) Skolecontingenter af Disciple have i Regnskabsaaret 1841 udgjort 1277 Rbd. 48 f.

4) Skolekassens Brutto = Indtægter henhørende til Regnskabsaaret 1841 have været af de dette Institut

tillagte Activa, naar alt beregnes i Sedler pari
Cours . . . . . 8145 Rbd. 47 þ.

Naar herfra drages:

a) De paa Skolekassen anviste Pensioner til
Pensionister, som ikke have haft Ansættelse
her ved Skolen . . . 259 Rbd. 51 þ.

b) Til Inkassation og Regn=
skabsføring . . . . 232 — 24 -

c) Skatter og Afgifter af Sko=
lens Activa over 8 pCt. . 671 — 84 -

d) Afgivet til det almindelige
Skolefond . . . . 1000 — — -

Tilfammen ————— 2163 — 63 -

Tilbage: 5981 Rbd. 80 þ.

Dertil Skolecontingent: 1277 — 48 -

Altsaa Indtægten til Skolens egne For=
nødenheder, saavel af de den tillagte Activa,
som af Skolecontingenter for Aaret 1841 7259 Rbd. 32 þ.

5) Hvad Stipendiifondet med dets Overskudsfond an=
gaaer, da har deres samlede Capitalfond, som til ultimo
Decbr. 1841 udgjorde, alt beregnet i Sedler til pari
Cours . . . . . 25,001 Rbd. 20 þ.
i Aaret 1841 indbragt i Renter . . . 985 — 70 -
De øvrige disse Fonds tillagte smaa Le=
gater, have i Aaret 1841 indbragt . . . 88 — 55 -

Altsaa have disse Fonds samlede Indtægter
for 1841 været . . . . . 1074 Rbd. 29 þ.

De af disse Fond tildeelte Understøttelser i Skoleaaret
fra 1 Octbr. 1841 til ult. Septbr. 1842 have været
8 Stipendier paa 50 Rbd., 7 Stipendier paa 35 Rbd.,

og 5 Stipendier paa 20 Rbd., tilsammen 20 Stipendia-
ter, af hvilke de 5 ere Disciple, som ere forflyttede hertil
fra Nyborg Skole, hvor de forhen have havt Skolebene-
ficier, og saaledes have Odense Cathedralsskoles oprinde-
lige Disciple egentlig for sig havt 15 Stipendiatpladse
og 7 Gratistpladse; nedsat Betaling har Ingen havt.
Den disse 20 Stipendiat-ter tildeelte Sum har været i
Alt 745 Rbd., hvoraf dog 100 Rbd. ere som Lys- og
Brændpenge af disse Stipendiat-ter erlagte til Skolekas-
sen; af de øvrige 645 Rbd. ere 438 Rbd. oplagte for
dem til Academiet, og til Stipendiaternes øvrige Fornø-
denheder, foruden de til Skolekassen erlagte Lys- og
Brændpenge, er saaledes for Skoleaaret fra 1 Octbr.
1841 til, ult. Septbr. 1842 kun udbetalt dem i Skolen
211 Rbd. Af det Moltkiske Legat have i afvigte Skole-
aar 2de Disciple i denne Skole havt hver 40 Rbd. Alt-
saa bliver den i sidstafvigte Skoleaar til Understøttelse for
22 Disciple i Skolen uddeelte Sum tilsammen 387 Rbd.

6) Til Understøttelse ved Academiet for Dimisser her
fra Skolen er i afvigte Skoleaar anvendt:

a) Dplag for de til 1 Octbr. 1841 Dimitterede	358 Rbd.
b) Til samme af Bagger's Legat	100 —
c) Af Frøken Grus's Legat til samme, Alt beregnet i Sedler til pari Cours	246 — 76 §.

Tilsammen Understøttelse ved Academiet	704 Rbd. 76 §.
Dertil de ovenfor (5) til Disciple i Skolen uddeelte	387 — — —

Altjaa er af de til Odense Cathedralsskole
ene af Private stjænkede Legater i sidstaf-
vigte Skoleaar uddeelt Understøttelse saavel
til Disciple i Skolen, som til Studerende
ved Universitet, tilsammen . . . . . 1091 Rbd. 76 §.

Foruden de ovenfor anførte Legater af Etatsraad Bagger og Froken Ernst til Understøttelse ved Universitetet, hvilke henhøre til de Fonds, som ere underlagte Universitets-Directionens Tilsyn, er der endnu eet Legat, hvis Fond er henlagt under Fyens Stifts offentlige Midler, under en Familie-Ephors Tilsyn og Denominations Act. Om dette Legat har den nærværende Ephor, Belæringsværdige Hr. U. C. Mule, Sognepræst til Norre-Lyndelse og Hviiby i Fyen, velvillig meddeelt mig følgende Efterretning.

Det Michelsenke Legat.

Legatet, der bærer dette Navn, er, efterat Uddelingen af dets Renter allerede 1637 var begyndt, oprettet 1651, 23 Marts, ved en Fundats, conciperet af dets Stifter, Biskop i Fyen Dr. Hans Michelsen 2 Dage før hans Død. Det er bestemt til at understøtte 3 i Fyens Stift fødte eller, om de ere fødte i andre Landets Provindsler, dog fra Odense Cathedralskole dimitterede trængende og duelige theologiske eller philologiske Studenter ved et dansk Universitet. Enhver af disse 3 skal i tre paa hinanden følgende Aar nyde en lige Andeel af dette Legats Rentebeløb.

Oprindelig var Legatet paa 1000 Rd., der til 6 pCt. skulde udsættes i Jordegods, for at Enhver af de 3 Studerende, det blev til Deel, kunde af denne Rente oppebære 20 Rd. aarlig, og, naar hans Act dertil var omme, have modtaget Legatets fulde aarlige Rentebeløb, 60 Rd. Denne Sum hævede han dog kun til en Tid. Regjeringen udsatte Renteafgiften til 4 pCt. Saaledes reduceredes hiint Legats aarlige Renter til 40 Rd., hvorfra 15 $\frac{1}{2}$ gik til det Offentlige og Resten 39 Rd. 81 $\frac{1}{2}$, lige-

lig deelt mellem 3 Personer, blev da 13 Rbd. 27 ſ. til hver. Hermed maatte Legatarerne lade sig noie indtil 1790. Da havde Legatet faaet en Tilvert af 200 Rbd., som Dr. Hans Michelsens Sonnesons Sonneson Johannes Mule, Sognepræst til Nørrebrobye og Provst i Salling Herred i Fyen, havde ved sin Død 1787 skænket det, og samme begyndte hiint Aar at give en 4 pCt. Rente, hvoraf dog kun $3\frac{3}{4}$ pCt. kom Legatarerne til Bedste. Denne Rente, 7 Rbd. 48 ſ., lagt til hine 39 Rbd. 81 ſ., udgjør Summen 47 Rbd. 33 ſ. Legatet kunde altsaa nu meddele hver af de 3, der nød godt af det, aarlig 15 Rbd. 75 ſ. Siden saae det sig istand til at bringe dem en større Hjælp. Forordningen om Pengebæsenet af 5 Januar 1813 omfrev dets Capital til 1262 Rbd. 48 ſ. *) og kort efter gav det Legatarerne en Tidlang efter Coursforandringen en langt større aarlig Understøttelse, end for — saaledes:

	1816,	59 Rbd. 64 ſ. =	19 Rbd. 85 $\frac{1}{2}$ ſ. hver Legatar
	1817,	71 — 2 - =	23 — 64 - — —
1821,	22, 23, 63	— 12 - =	21 — 4 - — —
	1825,	52 — 84 - =	17 — 60 - — —
	1826,	53 — 14 - =	17 — 69 - — —
	1831,	48 — 26 - =	16 — 9 - — —

1832 derimod blev Udbyttet af Legatet, dets Regnskabsførers Løn m. m. beregnet, for Legatarerne kun 4 Rbd. 85 ſ., altsaa for hver deraf 1 Rbd. 60 $\frac{1}{2}$ ſ. En Krisis var da indtraadt for det. 1062 Rbd. 48 ſ. Solv af dets Capital indeftode med flere af Stiftets offentlige

---

*) Et Besøb, jeg dog nu seer af Protokollen, det allerede siden 1793 havde; men hvorledes de 162 Rbd. 48 ſ. kom til, taler Protokollen intet om.

Midler i en Gaard i Nyborg, hvis Eier 1831 gjorde en Fallit, der tilføiede Legatet et Tab — det første siden dets Stiftelse. Samme viste sig ved Pantets Realisation at være 183 Rbd. 25 ß . Solv stort — den frelste Capitalsumma af hine 1062 Rbd. 48 ß . altsaa til Beløb 879 Rbd. 23 ß . Solv. Denne kunde paa Grund af Forholdene indtil videre ikke afgive nogen Rente til Legatarerne, der altsaa, ligesom 1831, en Tidlang fremdeles maatte tage tiltakke hver med 1 Rbd. 60½ ß . aarlig, som Renter — efter anordningsmæssigt Fradrag — af Legatets 200 Rbd., der vare udsatte andensteds. Under disse Omstændigheder ansøgte Legatets for Tiden værende Ephor, der blev dette mod Slutningen af Maret 1832, det Kongelige danske Cancellie, om at Legatets Renter saavel af den frelste Capitalrest af de i Gaarden i Nyborg indestandne 1062 Rbd. 48 ß , som af de andensteds udstaaende 200 Rbd. maatte lægges til Capitalen, indtil denne havde naaet Beløbet 1262 Rbd. 48 ß ., og denne Ansøgning blev bevilget. Dette Beløb naaedes 1840, og den siden 1832] afbrudte Renteuddeling af Legatet begyndte Juni Termin hiint Aar at foretages igjen med 14 Rbd. 30 ß . for hver Legatar.

Hvad Legatets Bestyrelse angaaer, da vil Fundatsen, at samme skal tilfalde Stifterens Descendenter, ældste Arving efter Arving, som bliver ved Bogen og er bosiddende i Fyen; men naar ingen saadan findes, være overdragen Stiftets Biskop. Denne Billie er stedse efterkommet.

Dr. Hans Michelsen efterlod 3 Sønner, Ludvig, Michael og Henrik. Ludvig, Mag. og Conrector ved Odense Cathedralsskole fra 1642 til 1652, overtog hiint Legats Ephorat efter sin Fader, for allerede Maret derpaa ved sin Død 1652 November at aftræde det til sin Broder

Michel, Mag. Præst i Nørrebroby og Provst i Salling Herred i Fyen, som allerede et Halvaar efter, 1663 Mai, døde. Nu kom Legatets Bestyrelse til det Stifters yngste Søn, Henrik, Præst i Skamby og Provst i Skam Herred, og ved dennes Død umiddelbart til Dr. Hans Michelsens anden Eftermand i Episkopatet fra 1663 til 1676, Dr. Niels Bang, ved hvis dødelige Afgang Bestyrelsen af Legatet gik over til Biskop Dr. Thomas Kingo, for strax derpaa af ham at overdrages til dets Stifters Sønnesøn Mag. Claus Mule, Sognepræst i Nørrebroby fra 1677 til 1712, og 1712 at gaae over til dennes Søn Michael Mule, Sognepræst i Nørrebroby fra 1712 til 1743, og i dette Aar at gives Johannes Mule, Søn af Foregaaende og hans Succesfor i Embedet fra 1743 til 1787. Nu fulgte de 3 Biskopper, Dr. Tønne Bloch, Hansen, Dr. Frederik Plum, den ene den anden i Legatets Ephorat, og den sidste fulgtes deri — som ovenfor nævnt — 1832 af Johannes Mules Søn U. C. Mule, Sognepræst til Nørrelyndelse og Høiby, der dog, som Adjunkt ved Nyborg lærde Skole, i Aarene 1815=1819, i hvilket sidste Aar han blev kaldet til Sognepræst paa Refsnæs i Sjælland, havde udøvet Denominationsretten til Legatet. Der eksisterer iøvrigt en for Tiden i min Forvaring værende Protokol for dette, begyndt 1713 og fortsat indtil nu, hvoraf blandt andet sees, at Legatets Capital har fra 1798 indtil 1832 været udestaaende, 1062 Rd. 48 ß. deraf hos de forskjellige Eiere af forommeldte Gaard i Nyborg, og de øvrige 200 Rd. i Stamhuset Hofmannsgave. Nu er Capitalen udsat blandt Stiftets offentlige Midler.

